

ИНСТИТУТ ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

**ПРОГРАМА
за работа на Институтот за акредитација
на Република Северна Македонија
за 2022 година**

Акт: ПР 2022

Врз основа на член 5 став (2) од Законот за акредитација („Службен весник на Република Македонија”, бр.120/09, 53/11, 41/14, 53/16 и 83/18), Владата на Република Северна Македонија на седницата одржана на 12 април 2022 година донесе

Програма за работа на Институтот за акредитација на Република Северна Македонија за 2022 година

I. Вовед

Согласно Законот за акредитација Институтот за акредитација на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: ИАРСМ) е јавна установа која ги врши работите и задачите на единствено национално тело за акредитација, согласно пропишана постапка за акредитирање врз основа на овој и други закони и врши надзор над исполнувањето на барањата за акредитација.

Акредитацијата е постапка за формално признавање на способноста за извршување на одредени дејности во смисла дека определено тело за оцена на сообразност ги задоволува барањата предвидени со националните, европските и меѓународните стандарди, соодветната правна регулатива, процедурите на ИАРСМ, како и препораките на европската и светските организации за акредитација. Имајќи ја предвид нејзината улога како алатка на регулаторите и државата, во одредени области акредитацијата е пропишана како законски услов кој одреден субјект мора да го исполнува, доколку за своето работење треба да се здобие со одредено овластување издадено од надлежен државен орган.

Основни области во кои се изведуваат постапките на акредитација се:

- лаборатории за тестирање и калибрација,
- медицински лаборатории,
- тела кои вршат сертификација на производи, процеси и услуги
- тела кои вршат сертификација на системи за управување и
- тела кои вршат инспекција.

Акредитацијата е меѓународно призната алатка со која посредно се: обезбедува и гарантира безбедност и квалитет на производите и услугите, слободен развој на меѓународната трговија, се намалуваат трошоците и грешките во работењето, на сметка на зголемување на ефикасноста и економичноста во искористеноста на материјалните и човечките ресурси.

Акредитацијата обезбедува олеснување на светската трговија. Ова од причина што нејзиното примарно значење или придобивка се состои во тоа што еднаш испитаните/сертифицираните производи и услуги под знакот на акредитацијата, немаат потреба од повторно испитување. Имајќи го предвид фактот дека ИАРСМ е потписник на три значајни меѓународни договори со кои се обезбедува оваа придобивка, таа важи и за домашните производи и услуги кога се пласираат во и надвор од земјата.

Имено, ИАРСМ како полноправен член на Европската и Светските организации за акредитација е потписник на меѓународните Договори за взајмно признавање на сертификатите за акредитација со нив, и тоа:

- со Европската организација за акредитација (EA) е потписник на EA-MLA (Multilateral agreement – MLA¹),
- со Меѓународната (светската) организација за акредитација на лаборатории, инспекциски тела и организатори на тестирања за оспособеност (ILAC) е потписник на ILAC-MRA (Mutual Recognition Arrangement- MRA²) и
- со Меѓународниот форум за акредитација (IAF) е потписник на IAF-MLA Multilateral agreement – MLA³) за прифаќање на сертификати и извештаи издадени од акредитирани тела за оцена на сообразност во светот.

Со потпишувањето на Договорите, ИАРСМ ги отвори вратите за домашните производи и услуги на европскиот и светскиот пазар, согласно принципот „еднаш акредитиран, на секаде прифатен“.

Имено, основната придобивка од Договорите е тоа што издадените документи од македонските акредитирани тела за оцена на сообразност, согласно стандардите МКС EN ISO/IEC 17025 за лаборатории за тестирање и калибрација, МКС EN ISO/IEC 17020 за инспекциски тела, МКС EN ISO 15189 за медицински лаборатории и МКС EN ISO/IEC 17065 за сертификациски тела за производи, процеси и услуги и МКС EN ISO/IEC 17021-1 за сертификациски тела за системи за управување, се признаваат на европско и светско ниво.

Досегашното успешно реализације на клучните определби на ИАРСМ на меѓународен план, се само дополнителен поттик, но воедно и обврска, за исполнување на стратешкиот интерес и визија на ИАРСМ во правец на одржување и зајакнување на статусот на полноправен член во меѓународните организации за акредитација.

II. Цели на Програмата за работа на ИАРСМ за 2022 година

Стратешки интерес и цел на ИАРСМ е континуирано одржување и зајакнување на системот за акредитација, кој ќе обезбеди доверба во компетентноста на телата за оцена на сообразност (сертификациските тела, лабораториите за тестирање и калибрација, медицинските лаборатории и инспекциските тела) и во нивните издадени документи и воедно ја обезбедува слободната трговија со домашните производи и услуги на пазарите во Европа и светот.

Акредитацијата, како во светот, така и во Република Северна Македонија игра важна улога во јакнењето на внатрешниот пазар, квалитетот и безбедноста на живеење, а приматот во нејзината улога е развој на домашното стопанство и негово интегрирање во светски рамки. Но, за Република Северна Македонија таа е особено важен инструмент и како поддршка за нејзиното интегрирање кон Европската Унија.

---

¹ EA-MLA претставува договор потписан помеѓу акредитацииските тела, членки на EA, за признавање на еднаквост и доверливост, а со тоа и прифаќање на акредитираниот сертификациски, инспекциски, калибрациски сертификати и извештаи од тестирање низ цела Европа.

² ILAC-MRA претставува договор потписан помеѓу акредитацииските тела, членки на ILAC, за признавање на еднаквост и доверливост, а со тоа и прифаќање на акредитираниот инспекциски сертификати и извештаи од тестирање низ светот.

³ IAF-MLA претставува договор потписан помеѓу акредитацииските тела, членки на IAF, за признавање на еднаквост и доверливост, а со тоа и прифаќање на акредитираниот сертификати издадени од акредитираниот сертификациски тела за производи и системи за управување во светот.

Имајќи ги предвид придобивките од реализацијата на претходно зацртаните планови и цели на ИАРСМ, кои се признание за успешно вршење на акредитациската дејност, како и потенцијалите што произлегуваат од нив, треба да се има предвид и нивното повеќенаменско значење.

Оттука, главните активности на ИАРСМ во 2022 година ќе бидат насочени кон одржување и надградба на системот за управување со квалитет согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018, како основен услов за одржување на договорите.

- Примарна цел за реализација на Програмата:

Одржување и надградба на системот за управување со квалитет на ИАРСМ согласно барањата на новото издание на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018, како основен и единствен стандард по кој ИАРСМ работи и ги изведува постапките за акредитација.

Одржливоста, функционалноста и ефективноста на системот е позитивно оценета од страна на оценувачкиот тим на ЕА во рамки на штотуку реализираната оцена за ревалуација.

- Посебни цели за реализацијата на Програмата се:
  - зголемување на бројот на акредитирани тела од страна на ИАРСМ,
  - институционално зајакнување преку нови кадровски и организациски решенија и координирање на акредитациските активности преку зголемување на бројот на технички оценувачи и експерти и надградба на компетенциите на оценувачите и вработените во ИАРСМ,
  - постојано залагање за олеснување на глобалната трговија преку прифаќање на резултатите од акредитираните тела за оцена на сообразност,
  - промовирање на услугите на телата за оцена на сообразност акредитирани од ИАРСМ,
  - дигитализација на работниот процес во ИАРСМ,
  - зајакнување на соработката и давање техничка поддршка на министерствата и останатите институции за сите прашања поврзани со постапките за акредитација,
  - активна соработка со европските и меѓународните организации за акредитација,
  - постојани активности за стекнување поголема доверба кај заинтересираните страни,
  - продолжување на веќе воспоставената соработка со Стопанските комори во Република Северна Македонија, Организацијата на потрошувачи на Република Северна Македонија и економските оператори,
  - продлабочување и проширување на соработката со националните тела за акредитација од регионот, Европа и светот и
  - учество во реализација на меѓународни проекти.

Реализацијата на програмските цели ќе се обезбеди преку средствата обезбедени во Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година, како и преку учество во проекти како на пр.: ТAIEX Инструментот на Европската комисија и други.

III. Предвидени активности за реализација на Програмата

Во Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година, раздел 10001 – Министерство за економија, во Подпрограма 51 – ИАРСМ, за категориите 40 – Плати и надоместоци, 42 – стоки и услуги, 46 – субвенции и трансфери и 48 – капитални расходи,

планирани се финансиски средства во износ од 9.050.000,00 денари на сметка 637/603, 34.700.000,00 денари на сметката 631 или вкупно 43.750.000,00 денари.

- Околу 20% од средствата се наменети за плати на вработените од Буџетот на Република Северна Македонија - сметка 637/603 ИАРСМ.
- Околу 59% се наменети за стоки и услуги од сметка 637/603 и 631 ИАРСМ.
- Околу 3% од одобрените средства се наменети за субвенции и трансфери (за отпремнина при пензионирање, организација на настан Светски ден на акредитација)
- Околу 18% од средствата се наменети за капитални расходи.

Институт за акредитација на Република Северна Македонија

Категорија Ставка	Опис	Буџет 2022 (во 000 денари)		Вкупно расходи
		637/603	631	
	Расходи	9.050	34.700	43.750
40	Плати и надоместоци	8.700		8.700
401	Основни плати	6.270		6.270
402	Придонеси за социјално осигурување	2.430		2.430
42	Стоки и услуги	350	25.450	25.800
420	Патни и дневни расходи	50	2.000	2.050
421	Комунални услуги, греење комуникација, транспорт	50	2.600	2.650
423	Материјали и ситен инвентар	50	1.500	1.550
424	Поправки и тековно одржување	100	2.500	2.600
425	Договорни услуги	100	12.500	12.600
426	Други тековни расходи		3.150	3.150
427	Привремени вработувања		1.200	1.200
46	Субвенции и трансфери		1.200	1.200
463	Разни трансфери до невладини организации		1.200	1.200
48	Капитални расходи		8.050	8.050
480	Купување на опрема и машини		3.100	3.100
481	Градежни објекти		700	700
485	Вложување и нефинансиски средства		4.250	4.250

За ревидирање и одржување на ефикасноста и за надградба на воспоставениот национален систем за акредитација согласно: Законот за акредитација, стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018, правилата на Европската организација за акредитација, Светската организација за акредитација на лаборатории и Меѓународниот форум за акредитација (EA, ILAC и IAF) и интерните документи на ИАРСМ, потребно е да се реализираат следниве активности:

1. Акредитатиски активности

Во официјалниот регистар на ИАРСМ во моментот на подготовкa на Програмата има 201 активни акредитирани тела за оцена на сообразност, а во тек се постапки и по нови пријави за акредитација. Во 2022 година ќе се извршат редовни надзори на веќе акредитираните тела, а воедно ИАРСМ ќе постапува и по новодоставени пријави за акредитација, врз основа на што очекува зголемување на бројот на акредитирани тела за оцена на сообразност.

Согласно Законот за акредитација, како и обврските што произлегуваат од потпишаните меѓународни договори, ИАРСМ континуирано ќе го одржува и подобрува целокупниот систем за акредитација. Во рамките на развојните активности, ИАРСМ планира да развива нови шеми и области за акредитација, согласно специфичните потреби на Република Северна Македонија и потребите на клиенти. Развојот на нови шеми и области ќе се одвива по доставено барање, во соработка со заинтересираните страни, потпомогнати со работата на Техничките комитети. Во време на подготовкa на Програмата веќе има најава за доставување на барање за развој на шема за акредитација на организатори на шеми за оспособеност (PT-провајдери).

Исто така, во текот на 2022 година ќе продолжат активностите за изведување на акредитатиски активности и во странство, согласно правилата за прекуграницата акредитација.

Потребни средства ..... 20.615.000,00 денари

2. Верификација на Извештајот од третата редовна ре-евалуација за одржување на потписничкиот статус на Договорот за взајемно признавање на сертификатите за акредитација со Европската организација за акредитација (EA-MLA)

Согласно правилата, плановите и програмата за работа на Европската организација за акредитација (EA), третата редовна ре-евалуација (надзор) за одржување на потписничкиот статус на Договорот за взајемно признавање на сертификатите за акредитација со Европската организација за акредитација (EA-MLA) беше реализирана во периодот 29 ноември - 03 декември 2021 година. Оцената опфати сèвкупна оцена на системот за акредитација, како и сèвкупните материјални и човечки ресурси со кои располага Институтот.

Во претстојниот период следат взајемни активности од страна на ИАРСМ и работните групи од EA за верификација на Извештајот од ре-евалуацијата.

Одржувањето во сила на Договорот преку презентација и одбрана на воспоставениот систем за акредитација и исполнување на обврските што произлегуваат од него преку најразлични активности, е од суштинско значење за дејноста на ИАРСМ, за македонското стопанство и за државата. Воедно, неговото одржување е предуслов за одржување во сила и на ILAK-MRA и IAF-MLA договорите.

Потребни средства ..... 300.000,00 денари

3. Организирање на обуки

Одржувањето и надградувањето на компетентноста како на вработените оценувачи, така и на надворешните лица - оценувачи и експерти на ИАРСМ е неопходна потреба, но и примарна обврска што за ИАРСМ произлегува од меѓународните договори, како и од обврските што произлегуваат од последно реализираната ре-евалуација од страна на ЕА, бидејќи е основен предуслов за квалитетно и правилно изведување на постапките за акредитација.

Во време на подготовкa на Програмата, Листата на оценувачи и експерти - активни ја сочинуваат: 29 водечки оценувачи, 96 технички оценувачи и 68 експерти. Осуммина од водечките оценувачи се од редот на вработените во ИАРСМ, а останатите се надворешни соработници. Во листите покрај оценувачи и експерти од Република Северна Македонија, има оценувачи и експерти од други тела за акредитација, кои се членки на ЕА или со кои ИАРСМ има потпишан договор за соработка. Имено, со цел да бидат задоволени барањата на стандардите за акредитација, како и да се одговори на пројавените потреби за акредитација, во постапките за акредитација се ангажираат и технички оценувачи и експерти од странство. Процентот на нивен ангажман, од година во година се намалува, бидејќи ИАРСМ континуирано настојува да го зголеми бројот на компетентни домашни оценувачи и експерти, со цел да се зголеми нивниот ангажман во постапките за акредитација.

Оттука, и во 2022 година ќе се води сметка за зајакнување на пулот на оценувачи преку обезбедување на учество на обуки, семинари и работилници со учество на кандидатите за оценувачи и техничките оценувачи и обуки со вклучување во оценувања под надзор.

Во 2022 година ИАРСМ планира да ги организира односно да обезбеди учеството на следниве обуки/работилници:

- Обуки за вработените и членовите на Советот на ИАРСМ за барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011 - Општи барања за телата за акредитација кои акредитираат тела за оцена на сообразноста, стандард по кој работи ИАРСМ (задолжително, заради одржување на системот за акредитација),
- Обуки за барањата на стандардот EN ISO/IEC 17011:2017 (Влијание на пандемијата COVID 19, размена на искуства),
- Обука за барањата на стандардот EN ISO/IEC 17011:2017 барања за РТ шеми-размена на искуства),
- Обуки за медицински лаборатории (хармонизација на оценувачи),
- Обука за нови и ревидирани барања на Европската Регулатива 848/2018 (Органско производство),
  - Обуки за квалитет на земјоделски производи (PDO, PGI и TSI),
  - Обуки за флексибilen опсег на акредитација,
  - Обуки за стандардот 17025:2017 во специфични области (биохемиски и микробиолошки тестирања на храна),
- Обука за оцена давање на изјава за сообразност во лабораториските извештаи/сертификати,
  - Обуки за оцена на лаборатории кои вршат интерна калибрација,
  - Обуки за специфични општи барања за компетентност на провајдери за шеми на способеност по стандардот 17043,
  - Обуки за мерна следливост,

- Обука за акредитација на тела за валидација и верификација (ISO 14065+ISO/IEC 17029- Гасови на стаклена градина - Барања за телата за валидација и верификација на гасови на стаклена градина за користење во акредитација или други форми на одобрување/Оценка на сообразност — Општи принципи и барања за телата за валидација и верификација),
- Обука за форензичка и клиничка аутопсија,
- Обука за акредитација за цели на нотификација/одобрување/овластување во област на Регулативата (ЕС) 305/2011 (CPR – Градежни производи),
- Обука за акредитација за нотификација/овластување во однос на Директивата 2010/35/EU (TPED-Пренослива опрема под притисок) дополнително ADR/ADN/RID,
- Обука за акредитација на сертификациски тела за менаџмент системи кои сертифицираат ISO 13485:2016 Медицински средства - Системи за менаџмент со квалитет
- Барања за регулаторни цели,
- Обука за хармонизација на водечки и технички оценувачи за интерните правила и процедури согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018,
- Обуки за оценувачи на ЕА,
- Обуки во организација на Комитетите при ЕА,
- Обуки за стандардот 17020:2012,
- Обука за биобанки за барањата на стандардот ISO 20387:2018,
- Обуки во рамки на Проектот за очна-тонометрија при Биро за метрологија (проект започнат во септември 2021) и
- Обуки за документи од европската и меѓународните организации за акредитација.

Обуките ќе се организираат според планираните проектни активности и планот за обуките според пројавени потреби и на истите ќе учествуваат вработените од ИАРСМ и заинтересирани страни, оценувачи и експерти.

Дел од обуките се планира да бидат организирани од страна на ИАРСМ, а дел во рамки на проектни активности, ЕА и во соработка со други акредитациони тела.

Исто така, во рамки на Годишниот План за обуки на вработените во ИАРСМ ќе се реализираат и генерички и специјализирани обуки, согласно законските барања за надградба на професионалноста и компетентноста на административните службеници.

Потребни средства ..... 2.500.000,00 денари

• **Човечки ресурси**

Во Институтот за акредитација на Република Северна Македонија редовно се вработени вкупно 15 лица.

Институтот има потреба, но и обврска согласно барањата на стандардот 17011:2018 и правилата на европската и меѓународните организации за акредитација да обезбеди односно да располага со соодветен кадровски капацитет на стручни и компетентни лица. Оттука, во претстојнава година задолжително е да се реализираат вработувања на поголем број извршители и унапредувања, со цел да се обезбедат оптимални човечки ресурси како основно барање на правилата за организациската и функционална поставеност на едно национално тело за акредитација, што ќе биде предмет на оцена во рамки на претстојната редовна надзорна оцена од страна на ЕА и клучен фактор за одржување на потписничкиот статус на меѓународните договори. Во средствата за работа се обезбедени средства за исплата на плати, како и за исплата на надоместоци за други права од работен однос.

Потребни средства ..... 9.950.000,00 денари

4. Соработка со државни органи

ИАРСМ ќе продолжи со активности за продлабочување на активната соработка со државните органи преку учество во работата на повеќе работни групи формирани од страна на Владата на Република Северна Македонија, Министерството за економија, Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Бирото за метрологија, како и други ресорни министерства и државни органи.

Исто така, ИАРСМ ќе продолжи со активностите во рамките на Комитетот за надзор на пазарот и соработката со Стопанските комори во Република Северна Македонија, како и учество во работата на Техничките комитети при Институтот за стандардизација на Република Северна Македонија.

Потребни средства ..... 150.000,00 денари

5. Спроведување на интерна проверка

Согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018 реализирањето на редовната интерна проверка на вработените во ИАРСМ е задолжителна обврска и потреба заради одржување и унапредување на системот за управување со квалитет во ИАРСМ. Интерната проверка во 2022 година ќе се спроведе согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018.

6. Преиспитување на раководството

Согласно Политиката за квалитет и Процедурите за работа на ИАРСМ и барањата на МКС EN ISO/IEC 17011:2018 еднаш годишно се реализира преиспитување на раководството на ИАРСМ (директор, претседател на Совет, менаџер за квалитет, раководители на сектори и одделенија).

Целта на преиспитувањето е преку анализа на документи, извештаи, жалби, приговори, забелешки и несообразности да се дефинираат и редифинираат политиките и целите на ИАРСМ и да се испита ефективноста на системот за управување со квалитет на ИАРСМ.

7. Промовирање на системот на акредитација

ИАРСМ се стреми кон постојано промовирање на потребата од акредитирани и овластени тела со седиште во Република Северна Македонија. Промоцијата на системот на акредитација е од клучно значење за јакнење на свеста за значењето и улогата што ја има акредитацијата во секојдневниот живот и за економијата.

Оттука, неопходно е информирање на јавноста за начинот на аплицирање и за начинот на добивање статус на акредитирано тело, односно приближување на заинтересираните страни до условите за акредитација, како и промовирање на придобивките од неа. Исто така, ИАРСМ планира да организира нови промотивни настани со кои сите заинтересирани страни ќе бидат запознати со придобивките и корисноста од потпишувањето на меѓународните договори EA-MLA, ILAC-MRA, IAF-MLA и употребата на знаците со кои се докажува потписничкиот статус на истите.

Во рамките на промовирање на системот за акредитација, се планираат следниве активности:

- Подготовка и издавање на промотивен и едукативен материјал од областа на акредитацијата, на теми препорачани од европската и светските организации за акредитација,
- Медиумска промоција на акредитацијата,
- Издавање на Годишен извештај за работата на ИАРСМ за 2021 година,
- Промоција за доделување на сертификати на акредитираните тела, по повод 9^{ти} Јуни „Меѓународниот ден на акредитацијата“,
- Соработка со Организацијата на потрошувачи во Република Северна Македонија,
- Соработка со Стопанските комори во Република Северна Македонија,
- Организирање и/или учество на конференции или други видови на собири на теми од значење за улогата на акредитацијата,
- Изработка, одржување и надградба на официјалната интернет страница на ИАРСМ, како и
- Учество на Меѓународната конференција за квалитет и компетентност и други форми и активности за промоција на акредитацијата и на инфраструктурата на квалитет.

Начинот на организација и реализација на активностите ќе зависат од мерките за справување со пандемијата на Ковид 19.

Потребни средства ..... 1.500.000,00 денари

8. Работа на Советот на ИАРСМ и Одборот за надзор на материјално - финансиското работење на ИАРСМ

Советот на ИАРСМ го сочинуваат 11 члена, а Одборот за надзор на материјално - финансиското работење на ИАРСМ го сочинуваат 3 члена.

Потребни средства ..... 1.935.000,00 денари

9. Меѓународни активности

ИАРСМ е полноправен член на: Европската организација за акредитација (EA), Меѓународната (светската) организација за акредитација на лаборатории (ILAC) и Меѓународниот форум за акредитација (IAF).

Како полноправен член на трите организации, ИАРСМ задолжително треба да учествува на годишните состаноци на Генералните собранија на EA, ILAC и IAF, бидејќи е член со активно право и должност да учествува и гласа за нови мерки и резолуции од областа на акредитацијата во светски рамки, а кои потоа вертикално треба да се транспонираат на национално ниво во соодветна правна форма. Исто така, вработените на ИАРСМ задолжително учествуваат на состаноците во рамки на Техничките Комитети на EA, ILAC и IAF и нивните работни групи, во насока да дадат свој придонес во донесување на документите на овие организации кои се од мандаторен и советодавен карактер.

Во својство на полноправен член на EA, дел од вработените планирано е да бидат вклучени како евалуатори во рамки на EA тимовите за евалуација и ре-евалуација на други акредитациони тела кои се потписници на EA MLA Договорот. Оваа активност спрема EA, Институтот е должен да ја испорача во определен број евалуаторски денови, за што ќе бидат ангажирани веќе обучените оценувачи-вработени во ИАРСМ, а во постапка

е и обучување и на други оценувачи. Учеството во оценските мисии на ЕА е на сметка на националното тело за акредитација од каде се делегирани членовите на оценувачкиот тим.

По основ на полноправното членство, ИАРСМ е задолжен да плаќа соодветен износ на име годишна членарина за 2022 година, и тоа:

- по основ на полноправно членство во ЕА и статус на потписник на MLA Договорот, ИАРСМ треба да плати годишна членарина во износ од 10.737,00 евра.

- по основ на полноправно членство во ILAC и статус на потписник на MRA Договорот, ИАРСМ има обврска за плаќање на годишна членарина во износ од 4.930,00 австралиски долари,

- по основ на полноправно членство во IAF и статус на потписник на MLA Договорот, ИАРСМ има обврска за плаќање на годишна членарина во износ од 1.695,00 американски долари.

ИАРСМ ќе ја одржува и надградува соработката со националните тела за акредитација од регионот согласно потпишаните билатерални договори со: Србија, Црна Гора, Бугарија, Албанија, Хрватска, Турција, Косово, Босна и Херцеговина и Молдавија. Свој активен придонес ИАРСМ ќе даде во рамки и на склучениот Договор за соработка со националните тела за акредитација на земјите од регионот во рамки на иницијативата „Отворен Балкан”.

Исто така, ИАРСМ ќе ги одржува и надградува договорите за соработка склучени со Акредитискиот сервис на Велика Британија (UKAS), Германското тело за акредитација (DAkkS) и Федералната служба за акредитација на Руската Федерација (RusAccreditation).

ИАРСМ ќе пристапи кон склучување на нови договори за соработка и другите национални тела за акредитација. Во рамки на воспоставената меѓувладина соработка, ИАРСМ презеде почетни активности за склучување на билатерален договор за соработка со Украинското тело за акредитација.

Целта на овие договори е организација на заеднички обуки за оценувачи, размена на експерти и оценувачи на регионално ниво, преку гранична акредитација што севкупно ќе придонесе за изградба на ефикасен систем за акредитација. Во рамки на договорената регионална соработка ќе се продолжи со активности на взајмно учество на набљудување при изведување на оцени од националните тела за акредитација од регионот.

Потребни средства ..... 3.500.000,00 денари

10. Менаџмент и тековно работење на ИАРСМ

За непречено одвивање на тековните активности на ИАРСМ, особено во услови на пандемија и организирање на работата и изведување на оценките по пат на далечина со употреба на соодветна ИК технологија, во Буџетот на ИАРСМ за 2022 година обезбедени се средства за одржување и надградба на ИКТ-инфраструктурата, дигитализација на севкупното работење на ИАРСМ преку одржување и надградба на единствениот информациски систем за акредитација (АИС) во рамки на ЕРП* системот на ИАРСМ, замена на технолошки застарената опрема, одржување и надградба на хардверски и софтверски решенија, кои треба да обезбедат ефективно, ефикасно, сигурно и безбедно работење на Институтот. *ЕРП системот ги опфаќа софтерските решенија за АИС-Data management system за постапките за акредитација вклучувајќи ги и регистрите за акредитирани тела, за оценувачи и експерти, софтверските решенија за сметководство, плата, благајна, електронско архивско работење и за човечки ресурси. Процесот на дигитализација е во согласност и со владиниот проект за дигитализација и обезбедување на лесен пристап до услугите за крајните корисници. Тековното одржување опфаќа и

одржување на просториите, одржување на превозни средства, набавка на информатичко-комуникациска опрема и сл.

Потребни средства ..... 3.300.000,00 денари

IV. Завршни одредби

1. Заклучно со 31.03.2023 година, ИАРСМ ќе достави Извештај со финансиски показатели за реализација на Програмата за работа на ИАРСМ за 2022 година до Владата на Република Северна Македонија, во кој ќе бидат опфатени постигнатите резултати и финансиските показатели, како и образложение за евентуалните отстапувања од планираните активности.

2. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија”.

Бр. _____

_____ 2022 година
Скопје

**Претседател на
Владата на Република Северна Македонија,
Димитар Ковачевски**